

Bruxelles, 8. svibnja 2024.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2020/0277(COD)

9028/24
ADD 1 REV 1

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nacrt UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 (prvo čitanje) – donošenje zakonodavnog akta = izjave

Izjava Republike Bugarske

Bugarska zahvaljuje španjolskom i belgijskom predsjedništvu na napornom radu tijekom pregovora s Europskim parlamentom koji su rezultirali dovršetkom reforme sustava azila.

Pozdravljamo politički dogovor koji su postigli suzakonodavci. Novim sustavom azila omogućit će se cjelovit i strukturiran zajednički europski odgovor te istodobno osigurati ravnoteža između solidarnosti i odgovornosti. Kao jedna od najizloženijih država članica u kojoj je stalno prisutan rizik od migracijske krize i koja ima povećane obveze za jamčenje pravilnog funkcioniranja schengenskog područja, Bugarska će se u duhu solidarnosti oslanjati na pravednu podjelu odgovornosti i potporu iz fondova Unije za provedbu novih pravila.

Bugarski Ustavni sud donio je 2018. odluku u kojoj se navodi da se Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji promiču pravni koncepti povezani s pojmom roda koji nisu u skladu s glavnim načelima sadržanima u bugarskom Ustavu i da joj je cilj razlikovati „spol” kao biološku kategoriju (žene i muškarci) i „rod” kao društveni konstrukt.

Bugarska je stoga zahvalna na naporima uloženima u rješavanje pitanja koja se postavljaju na nacionalnoj razini u odnosu na upotrebu izraza povezanih s rodom u nekim aktima koji su dio paketa zakonodavstva o azilu s obzirom na odluku Ustavnog suda Republike Bugarske.

Bugarska se ne protivi donošenju pakta o migracijama i azilu, ali želi naglasiti da će se terminologija povezana s rodom koja se upotrebljava u nekim aktima koji su dio paketa zakonodavstva o azilu tumačiti u smislu biološke kategorije (žene i muškarci).

Izjava Češke Republike

Češka Republika uviđa da je potrebna reforma postojećih pravila kojima se uređuje migracijska politika i politika azila EU-a. Nekoliko izazova, a posebno razvoj događaja od izbjegličke krize 2015. i 2016., pokazali su ranjivost našeg sustava, koji više nije održiv. Budući da bi samo zajedničko rješenje na razini EU-a moglo pružiti primjeren odgovor na pitanja s kojima se EU i države članice suočavaju zajedno i pojedinačno, cijenimo napore za uklanjanje glavnih nedostataka.

Tijekom pregovora o paktu o migracijama i azilu Češka Republika osobito je zagovarala ciljeve pojačane zaštite vanjskih granica radi sigurnijeg schengenskog područja kao i funkcionalnu ravnotežu između odgovornosti i solidarnosti.

Češka Republika posebno pozdravlja činjenicu da se konačnim kompromisom ne uspostavlja obveza premještanja državljana trećih zemalja iz drugih država članica ili trećih zemalja. Istodobno, iako cijeni druga poboljšanja postojećeg sustava, Češka Republika napominje da ishod međuinstitucijskih pregovora nije u potpunosti ispunio ambiciju mandata Vijeća te da je učinkovitost nekih instrumenata ugrožena dodatnim administrativnim opterećenjem za države članice, što dovodi do praktičnih poteškoća i povećanih troškova.

S obzirom na navedeno i u skladu s pristupom zakonodavnim aktima kao paketu, Češka Republika odlučila se suzdržati od glasovanja o zakonodavnim instrumentima pakta. Ipak, Češka Republika cijeni duh jedinstva EU-a i smatra da je ova prekretnica nova prilika da se uz pojačane napore nastavi s daljnjom reformom migracijske politike i politike azila EU-a, s posebnim naglaskom na vanjskoj dimenziji i inovativnim idejama u tom području.

Izjava Republike Litve

Litva pozdravlja postignuti kompromis o paktu o migracijama i azilu kojim će se doprinijeti djelotvornijem upravljanju azilom i migracijama u EU-u. Litva ujedno ističe važnost osiguravanja čvrstih i djelotvornih mjera odgovora EU-a na instrumentalizaciju migranata koju provode neprijateljski režimi na našim vanjskim granicama.

Međutim, smatramo da su mjere odgovora utvrđene u Uredbi o kriznim situacijama mogle biti još ambicioznije i odlučnije. U tom pogledu izražavamo žaljenje zbog toga što nisu zadržani određeni aspekti mandata Vijeća u pogledu Uredbe o kriznim situacijama, posebno odredbe kojima se utvrđuje najdulje trajanje postupka na granici u slučajevima instrumentalizacije.

Litva je u duhu kompromisa odlučila podržati Uredbu o kriznim situacijama, no pozivamo EU da nastavi pratiti fenomen instrumentalizacije te razvijati daljnja rješenja za njegovo sprečavanje i pružanje još djelotvornijeg odgovora na njega.

Izjava Mađarske

Mađarska je i dalje čvrsto uvjerena da je potrebno razviti zajednički europski sustav azila čiji je cilj rješavanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija, kojim se smanjuju i u konačnici uklanjaju poticaji za nezakonite migracije i odvrćaju osobe koje žele zloupotrijebiti sustav azila od ulaska u Europsku uniju te koji uključuje mogućnost razmatranja zahtjeva za azil u trećim zemljama na temelju načela izvanteritorijalnosti. Kako bismo mogli ostvariti te ciljeve, prije svega moramo uzeti u obzir činjenicu da se globalni migracijski izazovi ne mogu riješiti na teritoriju Europe te stoga ne bismo trebali uvoziti nerješive probleme, već pružati pomoć ondje gdje je to potrebno.

Kako bi se mogao razviti djelotvoran zajednički europski sustav azila, nužno je uspostaviti ravnotežu između odgovornosti i solidarnosti, no smatramo da u predloženim zakonodavnim aktima ta ravnoteža nije postignuta. Taj nedostatak ravnoteže jasno dokazuje činjenica da Mađarska nije najizloženija država članica, ali je država članica sa značajnim vanjskim granicama koja je i dalje odgovorna za zaustavljanje migracijskog pritiska na Europsku uniju. Uz tu odgovornost, Mađarsku bi se Uredbom o postupcima azila obvezalo da osigura mnogo veću razinu kapaciteta za provođenje postupaka na granici nego druge države članice, što je s obzirom na naš zemljopisni položaj nepošteno i nerealno.

Mađarska je od 2015. predana zaštiti vanjskih granica Europske unije, bez potpore EU-a, u skladu sa svojim obvezama na temelju schengenske pravne stečevine. Naše bi napore također trebalo

prepoznati kao oblik solidarnosti. Suprotno tome, u predloženom novom pravnom okviru resursi iz nacionalnih proračuna potrošeni za zaštitu vanjskih granica Europske unije ne smatraju se solidarnošću, nego se njime umjesto toga nameću dodatne obveze u pogledu pružanja solidarnosti drugim državama članicama i odgovornosti za zaustavljanje nezakonitih migracija.

U skladu s našim dosljednim stajalištem Mađarska ne može podržati uspostavljanje mehanizma solidarnosti utemeljenog na obveznoj raspodjeli migranata te se stoga ne slaže s uvođenjem kompenzacija u pogledu odgovornosti kao obveznog elementa okvira solidarnosti. Odlukama Vijeća donesenima 2015. već je dokazano da mehanizam solidarnosti koji se temelji na obveznoj raspodjeli migranata neće rasteretiti naše sustave azila već se njime, naprotiv, broj dolazaka povećava.

Mađarska je uvjerena da kompromisni prijedlog uredbe o kriznim situacijama ne bi predstavljao održivo rješenje za migracijsku krizu ili instrumentalizaciju, među ostalim zbog toga što se u njemu krizne situacije nastoje ponajprije riješiti putem solidarnosti te se omogućuje *de facto* i *de jure* obvezno premještanje, a to bi samo dovelo do eksponencijalnog povećanja migracijskih tokova, što bi uzrokovalo produbljivanje kriza i povećanje potreba za solidarnošću.

Nadalje, Mađarska prepoznaje i promiče ravnopravnost žena i muškaraca u skladu s Temeljnim zakonom Mađarske te primarnim pravom, načelima i vrijednostima Europske unije, kao i obvezama i načelima koji proizlaze iz međunarodnog prava. Ravnopravnost žena i muškaraca sadržana je u Ugovorima Europske unije kao temeljna vrijednost. U skladu s njima i s nacionalnim zakonodavstvom Mađarska u relevantnim pravnim aktima pojam „rod” tumači kao da se odnosi na „spol”.

Naposljetku, u skladu s opetovanim pozivom Europskog vijeća, Mađarska i dalje ima čvrsti stav da je potreban konsenzus o djelotvornoj migracijskoj politici i politici azila bez stvaranja novih faktora privlačnosti.

Uzimajući u obzir prethodno navedene razloge, Mađarska ne može poduprijeti donošenje Uredbe o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila (Uredba o kriznim situacijama) jer je ona neodvojiv element sustava koji je suštinski manjkav.

Izjava Republike Poljske

1. Vlada Republike Poljske cijeni napore koje Vijeće EU-a, Europski parlament i Europska komisija ulažu u postizanje kompromisa o sveobuhvatnom i odgovornom odgovoru Europske unije na izazove trenutačnih migracijskih procesa. Istodobno naglašavamo da vlada nije imala stvarnu priliku sudjelovati u pregovorima o paktu o migracijama i azilu.
2. Vlada Republike Poljske napominje da je moguće poboljšati upravljanje nekim aspektima sustava migracija i azila. Međutim, daljnja analiza pravnih akata u okviru pakta pokazuje da se njima ne rješava u dovoljnoj mjeri specifična situacija država članica koje graniče s Bjelarusom i Rusijom te su zbog toga te države članice pod stalnim i visokim pritiskom zbog umjetno stvorenih migracijskih ruta. U tom kontekstu vrijedi napomenuti da je Europsko vijeće u više navrata, među ostalim u svojim zaključcima od 14. i 15. prosinca 2023., naglasilo negativne posljedice fenomena instrumentalizacije migracija i osudilo instrumentalizaciju migranata koju treće zemlje provode u političke svrhe.
3. Stajalište je Vlade Republike Poljske da se paktom o migracijama i azilu ne osigurava prava ravnoteža između odgovornosti i solidarnosti te da bi moglo biti prostora za buduće sporove između institucija EU-a i država članica.
4. S obzirom na navedeno, Vlada Republike Poljske odlučila je glasovati protiv svih pravnih akata obuhvaćenih područjem primjene pakta.

Izjava Slovačke Republike

Slovačka Republika uviđa da je potrebna reforma zajedničkog europskog sustava azila. Uvelike cijenimo napore svih uključenih predsjedništava. Istodobno smo svjesni da postizanje kompromisa nije bio lak zadatak.

Međutim, ključno je da ne odustajemo od stajališta koja smo dugo zauzimali i izražavali.

Cijenimo činjenicu da je pakt usmjeren na rješavanje uzroka migracija u zemljama podrijetla, što može pomoći u ublažavanju pritiska na vanjske granice EU-a.

Smatramo da bi prioritet uspješne europske migracijske politike trebala biti dosljedna zaštita vanjskih granica EU-a, kao i djelotvorna politika vraćanja.

Poželjno je poduzeti sve mjere za sprečavanje nezakonitih migracija i istodobno pomoći onima kojima je potrebna međunarodna zaštita.

Uviđamo da se uglavnom odustalo od koncepta obveznih kvota za premještanje, ali nismo uvjereni da se predstavljenim prijedlozima postiže prava ravnoteža između solidarnosti i odgovornosti.

Solidarnost je važno načelo u upravljanju migracijama, ali vjerujemo da odluka o obliku solidarnosti uvijek mora biti u potpunosti u rukama države članice. Prijedlozi nažalost ne ispunjavaju taj zahtjev jer su financijski doprinosi obvezni ako se određeni broj tražitelja azila ne premjesti. Istodobno, ako su ispunjeni određeni uvjeti, kompenzacija u pogledu odgovornosti u skladu s Dablinskom uredbom također postaje obvezna. Ti su elementi snažni faktori privlačnosti i pružaju poticaje za sekundarnu migraciju.

S obzirom na navedeno Slovačka Republika glasa protiv podnesenih prijedloga u području solidarnosti – Uredbe o upravljanju azilom i migracijama i Uredbe o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila.

S obzirom na međusobnu povezanost svih podnesenih prijedloga, suzdržavamo se od glasovanja o ostalim prijedlozima.
